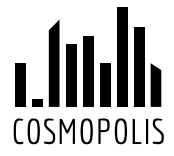

A L I C E Y
F E E N E Y

JEHO
A
JEJÍ

KAŽDÝ PŘÍBĚH MÁ DVĚ STRANY.
A TO ZNAMENÁ JEDINÉ.
NĚKDO VŽDYCKY LŽE.

COSMOPOLIS

A L I C E
F E E N E Y

JEHO

A

JEJÍ

Přeložila Michaela Martinová

Copyright © 2020 by Diggi books Ltd

All rights reserved.

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2023

Translation © Michaela Martinová, 2023

Cover Photos © Adobe Stock / Anton Sokolov

ISBN 978-80-271-3565-3

Pro ně

Nebyla to láska na první pohled.

Ted' už to můžu přiznat. Ale na konci jsem ji milovala víc, než jsem si myslela, že je možné milovat jiného člověka. Záleželo mi na ní mnohem víc, než mi kdy záleželo na sobě samé. To proto jsem to udělala. Proto jsem musela. Myslím, že je důležité, aby to lidé věděli, až to zjistí. Pokud to někdy zjistí. Možná pak pochopí, že jsem to udělala pro ni.

Je rozdíl mezi tím, být sám a cítit se sám, a je možné někoho postrádat a zároveň být s ním. V mém životě byla spousta lidí: rodina, přátelé, kolegové, milenci. Plná sestava obvyklých podezřelých, kteří tvoří společenský okruh člověka, ale ten můj vždycky trochu vybočoval z normálu. Žádný ze vztahů, které jsem kdy navázala s jiným člověkem, mi nepřipadal skutečný. Spíš jako řada zmeškaných spojení.

Lidé možná znají moji tvář, dokonce i moje jméno, ale nikdy nepoznají mé pravé já. Nikdo ho nezná. Se skutečnými myšlenkami a pocity uvnitř mojí hlavy jsem byla vždycky sobec – s nikým se o ně nedělím. Protože nemůžu. Existuje verze mého já, ke které nikoho jiného nepustím. Někdy si myslím, že tajemstvím úspěchu je schopnost přizpůsobit se. Život málokdy zůstává stejný a já si často musím vytvářet novou identitu, abych s ním udržela krok. Naučila jsem se měnit svůj vzhled, svůj život... dokonce i svůj hlas.

Také jsem se naučila, jak zapadnout, ale neustále se o to snažit je už víc než jen nepříjemné – doslova to bolí. Protože prostě nedokážu zapadnout. Snažím se uhladit svoje ostré hrany a zamaskovat ty nejzřetelnější rozdíly

mezi námi, ale nejsem stejná jako vy. Na planetě žije přes sedm miliard lidí, a přesto se mi nějak podařilo cítit se celý život osamělá.

Přicházím o rozum, a není to poprvé, ale přičetnost nás často opouští a pak se zase vrátí. Lidé budou říkat, že jsem ztratila nervy, že mi přeskočilo, že jsem vyšinutá. Ale když nadešel čas, bylo to bezpochyby správné. Měla jsem pak ze sebe dobrý pocit. Chtěla jsem to udělat znovu.

Každá mince má přinejmenším dvě strany:

Tvoji a moji.

Naši a jejich.

Jeho a její.

Což znamená, že vždycky někdo lže.

Lži, které opakujeme dostatečně často, mohou začít znít jako pravda a každý z nás někdy slyší v hlavě hlas, který říká něco tak šokujícího, že předstíráme, že není náš. Vím přesně, co jsem slyšela toho večera, když jsem čekala na nádraží, až se naposledy vrátí domů. Zpočátku zněl vlak v dálce jako každý jiný. Zavřela jsem oči a bylo to, jako bych poslouchala hudbu, rytmickou píseň vagonů na kolejích, která byla čím dál hlasitější:

Klapity klap. Klapity klap. Klapity klap.

Ale potom se ten zvuk začal měnit, poskládal se mi v hlavě do slov, která se opakovala pořád dokola, až nebylo možné neslyšet:

Všechny je zab. Všechny je zab. Všechny je zab.

ONA

Anna Andrewsová

Pondělí 06.00

Pondělky byly vždycky mým nejoblíbenějším dnem.

Šance začít znovu.

S dostatečně čistým stolem, na němž je vidět už jen prach vlastních chyb z minulosti, téměř, ale ne zcela setřený.

Uvědomuju si, že to není zrovna populární názor – mít ráda první den v týdnu –, ale takhle je to se mnou pořád. Můj pohled na svět je možná trochu pokřivený. Jenomže když člověk jako dítě sedí na levných místech v divadle zvaném život, je příliš snadné vidět za loutky, které tančí na jevišti. Jakmile spatří provázky a toho, kdo za ně tahá, může být těžké užít si zbytek představení. Teď si můžu dovolit sedět, kde chci, vybrat si jakýkoli výhled, ale ty fajnově vyhlížející divadelní lóže jsou dobré jenom k tomu, aby se člověk díval na ostatní hezky spatra. To já ale nikdy dělat nebudu. To, že se nerada ohlížím do minulosti, ještě neznamená, že si nepamatuju, odkud pocházím. Na svůj lístek jsem si vydělala tvrdou práci a levná místa mi pořád vyhovují.

Ráno netrávím mnoho času přípravou – nemá smysl se líčit, jen aby mě někdo jiný hned po příchodu do práce zase odličil a začal

znovu – a nesnídám. Celkově moc nejím, ale ráda vařím pro ostatní. Zjevně jsem to, čemu se říká krmička.

Zastavím se na skok v kuchyni, abych si vzala plastovou krabičku s domácími dortíky pro celý tým. Sotva si vzpomínám, že jsem je dělala. Bylo pozdě a určitě už jsem v sobě měla tři skleničky něčeho suchého a bílého. Mám radši červené, ale to mi na rtech zanechává inkriminující skvrny, takže si ho šetřím jen na víkendy. Otevřu ledničku a všimnu si, že jsem nedopila včerejší víno, takže do sebe hodím zbytek přímo z lahve a pak ji vezmu s sebou ven. V pondělí mi totiž také vyvázejí odpadky. Na to, že žiju sama, jsou moje popelnice na tříděný odpad překvapivě plné. Obzvláště ta na sklo.

Ráda chodím do práce pěšky. Ulice jsou v tuhle denní dobu prázdné a to mě uklidňuje. Přejdu Waterloo Bridge, proplétám se Soho směrem k Oxford Circus a u toho poslouchám pořad *Today*. Radši bych poslouchala hudbu, třeba trochu Ludovica nebo Taylor Swiftovou – podle toho, jakou mám zrovna náladu, se totiž projevují dvě velmi rozdílné stránky mojí osobnosti –, ale místo toho snáším melodické hlasy britské střední třídy, které mi říkají, co bych podle nich měla vědět. Jejich přízvuk mi stále připadá cizí, přestože zní stejně jako ten můj. Ale na druhou stranu jsem takhle nemluvila vždycky. Zpravodajství *BBC One O'Clock News* uvádím už skoro dva roky a stále si připadám jako podvodnice.

Zastavím se u rozložené lepenkové krabice, která mě v poslední době trápí nejvíc. Všimnu si, že zpod ní vykukuje pramínek světých vlasů, takže vím, že tam pořád je. Nevím, kdo to je, jen vím, že jsem mohla být na jejím místě, kdyby se můj život vyvíjel jinak. V šestnácti jsem odešla z domova, protože jsem měla pocit, že musím. To, co se chystám udělat teď, nedělám z laskavosti – dělám to kvůli špatně nastavenému morálnímu kompasu. Stejně jako když jsem během loňských Vánoc dělala dobrovolnici v kuchyni, kde se

rozdávala polévka potřebným. Málokdy si zasloužíme život, který vedeme. Platíme za něj, jak můžeme, ať už penězi, pocitem viny, nebo lítostí.

Otevřu plastovou krabičku a položím jeden ze svých pečlivě nazdobených dortíků na chodník mezi její kartonovou krabicí a zeď, aby ho viděla, hned jak se probudí. Potom ze strachu, že by jí moje čokoládová poleva nemusela chutnat nebo by ji nemusela ocenit – co já vím, třeba je diabetička –, vytáhnu z peněženky dvacetilibrovou bankovku a zasunu ji pod dortík. Nevadí mi, když utratí moje peníze za alkohol, sama to dělám taky.

Rádío 4 mě dráždí dál, a tak vypnu nejnovějšího politika, který mi lže přímo do uší. Jejich nacvičená prohanost a prohanost se k obrazu skutečných lidí se skutečnými problémy, který mám zrovna před sebou, vůbec nehodí. Ne že bych to někdy řekla nahlas nebo do éteru během rozhovoru. Jsem placená za to, abych byla nestranná bez ohledu na to, co cítím.

Možná jsem taky lhářka. Vybrala jsem si tuhle profesi, protože jsem chtěla říkat pravdu. Chtěla jsem vyprávět příběhy, na kterých záleží nejvíc, ty, o nichž jsem si myslela, že je lidé potřebují slyšet. Příběhy, o nichž jsem doufala, že by mohly změnit svět a udělat ho lepším. Ale byla jsem naivní. Lidé, kteří dneska pracují v médiích, mají větší moc než politici, ale k čemu je dobré snažit se říkat pravdu o světě, když nedokážu pravdivě převyprávět svůj vlastní příběh: kdo jsem, odkud pocházím a co jsem udělala?

Jako vždycky pohřbím svoje myšlenky hluboko do sebe. Zamknu je do bezpečné tajné schránky v hlavě, zatlačím je do nejtemnějšího kouta až úplně dozadu a doufám, že v dohledné době zase neutěčou.

Projdu posledních pár ulic k budově redakce a začnu se přehrabovat v kabelce, kde by měla být moje zaměstnanecká karta, která

si se mnou ráda hraje na schovávanou. Místo toho najdu maličkou plechovku mentolek. Zachrastí na protest, když ji otevřu a strčím si do úst bílý trojúhelníček, jako by to byla pilulka. Bude lepší, když z mého dechu nebude cítit víno ještě před ranní poradou. Když kartu konečně objevím, vstoupím do skleněných otáčivých dveří a cítím, jak se za mnou obrací několik párů očí. To je v pořádku. Dokážu celkem s úspěchem předstírat, že jsem taková, jakou mě lidé chtějí mít. Alespoň navenek.

Všechny znám jménem, včetně uklízeček, které stále zametají podlahu. Být milá mě skoro nic nestojí a navzdory pití mám velmi dobrou paměť. Jakmile projdu kolem ochranky – o něco důkladnější, než bývala, díky světu, který jsme si pro sebe vytvořili –, spatřím pod sebou naši redakci a hned si připadám jako doma. Ukrývá se v suterénu budovy BBC, ale je viditelná z každého patra a připomíná jasně osvětlené červeno-bílé bludiště chodeb. Téměř každý volný prostor je zaplněn obrazovkami a stoly namačkanými těsně na sebe, za nimiž sedí různorodá sbírka novinářů.

Tihle lidé nejsou jen mými kolegy, jsou jako špatně fungující náhradní rodina. Je mi skoro čtyřicet, ale nikoho jiného nemám. Žádné děti. Žádného manžela. Už ne. Pracuju tady už skoro dvacet let, ale na rozdíl od těch, kteří mají přátele nebo rodinné konexe, jsem začínala úplně dole. Po cestě jsem si udělala pár odboček a stupínky k úspěchu byly někdy trochu kluzké, ale nakonec jsem se dostala tam, kde jsem chtěla být.

Trpělivost je odpovědí na mnoho životních otázek.

Šťěstí se na mě usmálo, když předchozí moderátorka pořadu odešla. Porodila o měsíc dřív, pět minut před začátkem poledního zpravodajství. Praskla jí voda a já měla kliku, protože jsem se sama právě vrátila z mateřské dovolené – dřív, než jsem plánovala – a byla jsem v té době jedinou zpravodajkou v redakci

s moderátorskými zkušenostmi. Všechny jsem získala díky přesčasům a nočnímu vysílání, což byly směny, které nikdo jiný nechtěl – tak zoufale jsem prahla po jakékoli příležitosti, která by mohla pomoci mé kariéře. Uvádět zprávy v televizi bylo něco, o čem jsem snila celý život.

Ten den nebyl čas na návštěvu kadeřnictví ani maskérny. Nahnali mě na plac a dělali, co mohli, takže mi pudrovali obličej a zároveň mi připevňovali mikrofon. Cvičila jsem si čtení titulků na čtecím zařízení a režisér byl ve sluchátku klidný a milý. Jeho hlas mě uklidňoval. Z toho prvního půlhodinového pořadu si pamatuji jen velmi málo, ale vzpomínám si na následné gratulace. Z redakční nicky se během necelé hodiny stala moderátorka.

Mému šéfovi se za jeho mírně shrbenými zády říká Hubeňour. Je to malý muž uvězněný v těle vysokého muže. Také má vadu řeči, která mu brání vyslovovat Ř a zbytku redakce brát ho vážně. Nikdy se mu nedařilo zaplňovat mezery v rozpisech, a tak se po mém úspěšném debutu rozhodl, že mě nechá zaskakovat až do konce toho týdne. A pak i ten další. Tříměsíční smlouva na post moderátorky – která nahradila moji původní pracovní smlouvu – se protáhla na šest měsíců, načež mi ji prodloužili až do konce roku spolu s malým příjemným zvýšením platu. Od té doby, co jsem začala ten pořad uvádět, jeho sledovanost stoupla, takže jsem mohla zůstat. Moje předchůdkyně se už nevrátila – během mateřské dovolené znovu otěhotněla a od té doby ji nikdo neviděl. O téměř dva roky později jsem stále tady a očekávám, že moje poslední smlouva bude každým dnem prodloužena.

Posadím se mezi redaktora a hlavního producenta a pak si antibakteriálním ubrouskem očistím stůl a klávesnici. Člověk nikdy neví, kdo tu mohl sedět přes noc. Redakce nikdy nespí a bohužel ne všichni v ní dodržují takovou úroveň hygieny, na jakou jsem

zvyklá. Otevřu průběžné pořadí zpráv a usměju se – pořád mě trochu vzrušuje, když nahoře vidím svoje jméno.

Hlasatelka zpráv: Anna Andrewsová.

Začnu psát úvod ke každému příběhu. Navzdory tomu, co si většina lidí myslí, moderátoři zprávy nejen čtou, ale i píšou. Já to tak aspoň dělám. Hlasatelé jsou, stejně jako obyčejní lidé, různí. Zním jich několik, kteří mají nos tak nahoru, až se divím, že ještě dokážou číst ze čtecího zařízení a že jim kamera nevidí až do mozku. Národ by byl zděšen, kdyby věděl, jak se některé z jeho takzvaných národních pokladů chovají v zákulisí. Ale já to neprozradím. Novinařina je jako hra *Žízaly*, ve které je víc žízal než žebříků. Dostat se nahoru trvá dlouho, ale stačí jediný špatný krok a jste dole natošup. Nikdo není v téhle mašinerii nenahraditelný.

Dopoledne ubíhá jako každé jiné: neustále se vyvíjející průběžné pořadí zpráv, rozhovory se zpravodaji v terénu, diskuze s režisérem o grafice a obrazovkách. Vedle mě stojí téměř permanentní fronta reportérů a producentů, kteří čekají na rozhovor s redaktorem. Nejčastěji proto, aby si vyžádali delší čas pro svoje vstupy nebo živé rozhovory.

Všichni chtějí vždycky jen o pár vteřin navíc.

Tohle období mi vůbec nechybí: žadonit, abych se dostala do vysílání, neustále se užírat, když se mi to nepodařilo. Na všechny reportáže prostě není čas.

Zbytek týmu je nezvykle tichý. Rychle se podívám doleva a všimnu si, že producentka má na obrazovce nejnovější rozpis směn. Jakmile si všimne, že se dívám, zavře ho. Rozpisy jsou hned po mimořádných zprávách druhým důvodem, proč se v redakci zvyšuje hladina stresu. Vycházejí pozdě a málokdy jsou přijaty s nadšením. Především rozdělení nejméně oblíbených směn – pozdních, víkendových a nočních – je vždycky důvodem ke sporům. Já teď

pracuju od pondělí do pátku a už víc než půl roku jsem nepožádala o žádnou dovolenou, takže se na rozdíl od svých nebohých kolegů nemusím obávat žádných změn v rozvrhu.

Hodinu před začátkem pořadu zajdu do maskérny. Je to příjemné místo, kde se člověk může na chvíli schovat, relativně klidné a tiché ve srovnání s neustálým hlukem v redakci. Vlasy mi vyfoukají do poslušného kaštanového mikáda a obličej nalíčí vysoce krycí podkladovou bází. Do práce se maluju víc než na svatbu. Při té myšlence se stáhnou do sebe a na prstu, kde jsem nosívala prstýnek, nahmatám rýhu.

Všechno probíhá víceméně podle plánu, přestože během vysílání dojde na poslední chvíli k několika změnám: nějaké mimořádné zprávy, zpožděný živý vstup, kamera, která si ve studiu dělá, co chce, a pochybný přenos z Washingtonu. Musím předčasně ukončit reportáž příliš nadšeného politického zpravodaje v Downing Street, který pravidelně zabírá víc času, než má přiděleno. Někteří lidé až příliš zbožňují zvuk vlastního hlasu.

Když začne schůze, jsem ještě na place a čekám, až se po zprávách o počasí budu moct rozloučit s diváky. Nikdo se po skončení pořadu nechce zdržovat déle, než je nezbytně nutné, takže se vždycky začíná beze mě. Je to setkání zpravodajů a producentů, kteří na pořadu pracovali, ale účastní se ho i zástupci dalších oddělení: domácího zpravodajství, zahraničního zpravodajství, střihu, grafiky a Hubeňour.

Než se připojím k ostatním, rychle zaskočím ke svému stolu, abych si vyzvedla plastovou krabičku s dortíky, protože se chci s týmem podělit o svoje nejnovější kulinářské výtvary.

Ještě jsem nikomu neřekla, že mám dnes narozeniny, ale možná to udělám.

Vydám se přes redakci směrem k nim a na chvíli se zarazím,

když spatřím ženu, kterou nepoznávám. Je ke mně otočená zády a po jejím boku stojí dvě malé děti ve stejném oblečení. Všimnu si roztomilých dortíků, na kterých si kolegové pochutnávají. Nejsou domácí jako ty moje, ale koupené v obchodě a vypadají draze. Pak se opět zaměřím na ženu, která je rozdává. Zadíívám se na její jasně zrzavé vlasy, které rámují hezký obličej v tak ostře střiženém mikádu, že by mohlo být vyřezáno laserem. Když se na mě otočí a usměje se, připadám si, jako bych dostala facku.

Někdo mi podá sklenku teplého prosecca a já si všimnu vozíku s nápoji, který vedení vždycky objednává u cateringu, když odchází nějaký zaměstnanec, což se v téhle branži stává často. Hubeňour poklepe přerostlým nehtem na skleničku, pak otevře ústa a z jeho drobky pokrytých rtů se vyvalí podivně znějící slova:

„Nemůžeme se dočkat, až budeš znovu na palubě...“

To je jediná věta, kterou si moje uši dokážou přeložit. Zírám na Cat Jonesovou, ženu, která uváděla pořad přede mnou, jak tam stojí se svými charakteristickými zrzavými vlasy a dvěma krásnými holčičkami. Udělá se mi fyzicky špatně.

„... a samozřejmě děkujeme Anně, že pfevzala kormidlo, zatímco jsi byla pryč.“

Všichni obrátí pohled ke mně a pozvednou sklenky k připitku. Začínají se mi třást ruce a doufám, že můj obličej dokáže moje pocity skrývat lépe.

„Bylo to v rozpisu, moc se omlouvám, všichni jsme si mysleli, že to víš.“

Ta slova mi pošeptá producent stojící vedle mě, ale já nejsem schopná zformulovat odpověď.

Později se mi omluví i Hubeňour. Sedí ve své kanceláři, zatímco já stojím před ním, a při řeči si prohlíží svoje ruce, jako by slova, která se snaží najít, mohla být napsaná na jeho upocených prstech.

Poděkuje mi a řekne mi, že jsem celou dobu odváděla jako záskok skvělou práci.

„Dva roky,“ upřesním, protože zřejmě nemá ani ponětí, jak dlouho už to trvá.

Pokrčí rameny, jako by o nic nešlo.

„Obávám se, že je to její práce. Má smlouvu. Nemůžeme vyházet lidi kvůli tomu, že mají dítě, ani když mají dvě!“

Zasměje se.

Já ne.

„Kdy se má vrátit?“ zeptám se.

Zamračí se, až se mu zkrabatí celé vysoké čelo.

„Zítřka. Všechno je to...“ Sleduju, jak se snaží najít náhradu za slovo „přece“, jako vždycky, když má vyslovit něco, v čem je písmeno Ř, a nedaří se mu to. „... všechno je *pfece* v rozpise, už nějakou dobu. Ty se vracíš zpátky do terénu jako zpravodajka, ale neboj se, *pofád* za ni můžeš zaskočit a uvádět zprávy během školních prázdnin, o Vánocích a Velikonocích a tak podobně. Všichni si myslíme, že jsi odvedla skvělou práci. Tady máš novou smlouvu.“

Zírám na zářivě bílé listy papíru formátu A4, pokryté pečlivě zkonstruovanými slovy od bezejmenného zaměstnance personálního oddělení. Zdá se, že moje oči jsou schopné zaostřit pouze na jeden řádek:

Zpravodajka: Anna Andrewsová.

Když vyjdu z jeho kanceláře, znovu ji spatřím – svoji náhradnici. I když pravda je asi taková, že to *já* jsem byla celou dobu jen náhrada za *ni*. Je hrozné si to přiznat, dokonce i sama sobě, ale když se dívám na Cat Jonesovou s dokonalými vlasy a dokonalými dětmi, jak tam stojí, povídá si a směje se s *mým* týmem, přeju si, aby byla mrtvá.